

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміна 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. 16 / 1</i>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державного університету
«Житомирська політехніка»

07 жовтня 2020 р. № 496/од

Ректор

Віктор ЄВДОКИМОВ

ПОЛОЖЕННЯ

про розробку інструкцій з охорони праці та безпеки
життєдіяльності Державного університету
«Житомирська політехніка»

Контрольний примірник

Врахований примірник

Погоджено Вченою радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
24 вересня 2020 р., протокол № 8

Житомир
2020

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 2</i>

ЗМІСТ

1.	Загальні положення.....	3
2.	Зміст і побудова Інструкції	3
3.	Розділ «Загальні положення».....	5
4.	Розділ «Вимоги безпеки перед початком роботи (проведенням заходу)»	6
5.	Розділ «Вимоги безпеки під час роботи (проведення заходу)»..	7
6.	Розділ «Вимоги безпеки після закінчення роботи (проведення заходу)»	8
7.	Розділ «Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях».....	8
8.	Викладення тексту Інструкції.....	9
9.	Розроблення, затвердження та введення в дію Інструкцій	10
10.	Реєстрація і видача Інструкцій	11
11.	Перегляд Інструкцій	11

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 3</i>

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про розробку інструкцій з охорони праці та безпеки життєдіяльності Державного університету «Житомирська політехніка» (надалі – Положення) розроблено у відповідності до «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998р. № 9 (у редакції наказу Міністерства соціальної політики України від 30.03.2017р. №526). «Порядку опрацювання і затвердження роботодавцем нормативних актів з охорони праці, що діють на підприємстві», затвердженого наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 21.12.1993р. №132.

1.2. Положення поширюється на всіх працівників і здобувачів освіти Державного університету «Житомирська політехніка» (надалі – Університет).

1.3. Положення встановлює вимоги до змісту, побудови і викладу інструкцій з охорони праці та безпеки життєдіяльності (далі - Інструкція), визначає порядок опрацювання та введення в дію нових, перегляду та скасування чинних Інструкцій.

1.4. Інструкції розробляються (переглядаються) керівниками структурних підрозділів, безпосередніми керівниками робіт та організаторами заходів.

1.5. Інструкції затверджуються ректором Університету і є обов'язковими для дотримання працівниками відповідних професій або при виконанні відповідних робіт та організаторами і здобувачами освіти при проведенні визначених робіт та заходів.

1.6. Постійний контроль за дотриманням вимог Інструкцій покладається на керівників структурних підрозділів та службу охорони праці.

2. ЗМІСТ І ПОБУДОВА ІНСТРУКЦІЇ

2.1. Кожній Інструкції надається назва і скорочене позначення (код, порядковий номер).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 4</i>

2.2. У назві Інструкції стисло вказується для якої професії, виду робіт або заходу вона призначена, наприклад:

- «Інструкція з охорони праці для електрика»,
- «Інструкція з охорони праці при виконанні робіт ...»,
- «Інструкція з безпеки життєдіяльності при проведенні ...»

2.3. Скорочене позначення (код, порядковий номер) надається службою охорони праці Університету під час реєстрації Інструкції.

2.4. Інструкція повинна містити загальні положення щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, що визначаються на основі:

- чинного законодавства України, стандартів, правил, норм, інших нормативних і організаційно-методичних документів, наказів і розпоряджень ректора Університету;
- аналізу документів з охорони праці стосовно відповідної професії або виду робіт, безпеки життєдіяльності стосовно проведення певних робіт та заходів;
- характеристики робіт, заходів, що підлягають виконанню працівниками конкретної професії чи здобувачами освіти;
- вимог безпеки до технологічного процесу, виробничого обладнання, інструментів і пристроїв, що застосовуються при виконанні відповідних робіт, вимог безпеки, що містяться в експлуатаційній та ремонтній документації і в технологічному регламенті;
- вимог безпеки стосовно безпечного користування електро та газовими приладами, використання транспорту, спортивного знаряддя;
- виявлення небезпечних і шкідливих виробничих факторів, характерних для даної професії або виду робіт, визначення заходів та засобів захисту від них, вивчення конструктивних та експлуатаційних особливостей і ефективності використання цих засобів;
- вивчення передового досвіду безпечної організації праці, виконання робіт, проведення заходів; визначення найбезпечніших методів та прийомів їх виконання.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк.16 / 5

2.5. Інструкція є нормативним актом, що має містити обов'язкові для дотримання учасниками освітнього процесу Університету:

- вимоги з охорони праці при виконанні ними робіт певного виду або за певною професією на робочих місцях у навчальних (службових) приміщеннях, на території Університету або в інших місцях, де за дорученням керівника виконуються ці роботи, трудові чи службові обов'язки;

- вимог з безпеки життєдіяльності при проведенні заходів (спортивно-масових та культурно-масових, екскурсійних), робіт (лабораторних, практичних, з використання певного обладнання, приладів, інструментів), під час літніх та зимових канікул та інші.

2.6. Інструкція повинна містити тільки ті вимоги щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, дотримання яких працівниками і здобувачами освіти є обов'язковим. Порухення цих вимог повинно розглядатися як порушення трудової дисципліни, за яке може бути застосоване стягнення згідно чинного законодавства.

2.7. Інструкція повинна складатись з таких розділів:

- загальні положення;
- вимоги безпеки перед початком роботи (проведенням заходу);
- вимоги безпеки під час виконання роботи (проведення заходу);
- вимоги безпеки після закінчення роботи (проведення заходу);
- вимоги безпеки у аварійних ситуаціях.

За необхідності Інструкція може мати інші розділи.

2.8. Для розміщення матеріалів, які доповнюють основну частину Інструкції, ілюструють чи конкретизують її окремі вимоги, може бути доданий розділ "Додатки".

3. РОЗДІЛ «ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ»

3.1. Розділ "Загальні положення" повинен містити:

3.1.1. Відомості про сферу застосування Інструкції;

3.1.2. Загальні відомості про об'єкт розробки: визначення робочого місця працівника даної професії (виду робіт) в залежності

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 6</i>

від тривалості його перебування на ньому протягом робочої зміни; визначення місця та особливостей проведення заходу, робіт зі здобувачами освіти.

3.1.3. Коротка характеристика технологічного процесу та обладнання, що застосовується на робочому місці, в даному виді робіт, коротка характеристика заходу зі здобувачами освіти.

3.1.4. Умови і порядок допуску працівників до самостійної роботи за професією або до виконання відповідного виду робіт (вимоги щодо віку, стажу роботи, статі, стану здоров'я, проходження медоглядів, професійної освіти та спеціального навчання з питань охорони праці, інструктажів, перевірки знань тощо).

3.1.5. Вимоги правил внутрішнього трудового розпорядку, що стосуються питань охорони праці для даного виду робіт або професії, а також відомості про специфічні особливості організації праці і технологічних процесів та про коло трудових обов'язків працівників даної професії (що виконують даний вид робіт), обов'язків здобувачів освіти при проведенні відповідних заходів.

3.1.6. Характеристику основних небезпечних та шкідливих виробничих факторів для даної професії (виду робіт), особливості їх впливу на працівника.

3.1.7. Перелік видів спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, які належить видавати працівникам даної професії (виду робіт) згідно з чинними нормами, із зазначенням стандартів або технічних умов на них.

3.1.8. Вимоги санітарних норм і правил особистої гігієни, яких повинен дотримуватись працівник під час виконання роботи, здобувач освіти під час проведення робіт, заходів.

4. РОЗДІЛ «ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ (ПРОВЕДЕННЯМ ЗАХОДУ)»

4.1. Розділ "Вимоги безпеки перед початком роботи (проведенням заходу)" повинен містити:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 7</i>

4.1.1. Порядок приймання зміни у випадку безперервної роботи, в тому числі при порушенні режиму роботи виробничого обладнання або технологічного процесу; порядок підготовки робочого місця, засобів індивідуального захисту.

4.1.2. Порядок перевірки справності обладнання, інструменту, захисних пристроїв небезпечних зон машин і механізмів, пускових, запобіжних, гальмових і очисних пристроїв, систем блокування та сигналізації, вентиляції та освітлення, знаків безпеки, первинних засобів пожежогашіння, виявлення видимих пошкоджень захисного заземлення (занулення) тощо.

4.1.3. Порядок повідомлення керівника про виявлені несправності обладнання, пристроїв, пристосувань, інструменту, засобів захисту тощо.

5. РОЗДІЛ «ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ (ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДУ)»

5.1. Розділ "Вимоги безпеки під час роботи (проведення заходу)" повинен містити:

5.1.1. Відомості щодо безпечної організації праці, навчання про прийоми та методи безпечного виконання робіт, правила використання технологічного обладнання, пристроїв та інструментів, а також застереження про можливі небезпечні, неправильні методи та прийоми праці, які заборонено застосовувати.

5.1.2. Правила безпечного поводження з вихідними матеріалами (сировиною, заготовками, напівфабрикатами), готовою продукцією, допоміжними матеріалами та відходами виробництва, що становлять небезпеку для працівників.

5.1.3. Правила безпечної експлуатації транспортних і вантажопідіймальних засобів, механізмів, тари.

5.1.4. Вимоги безпеки під час вантажно-розвантажувальних робіт і транспортування вантажу.

5.1.5. Вимоги щодо порядку утримання робочого місця в безпечному стані.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 8</i>

5.1.6. Можливі небезпечні відхилення від нормального режиму роботи устаткування і технологічного регламенту та способи їх усунення.

5.1.7. Вимоги щодо використання засобів індивідуального та колективного захисту від шкідливих і небезпечних виробничих факторів.

5.1.8. Умови та фактори, за яких робота повинна бути припинена (технічні, метеорологічні, санітарно-гігієнічні тощо).

5.1.9. Вимоги щодо забезпечення пожежо- та вибухобезпеки.

5.1.10. Порядок повідомлення керівництву Університету про нещасні випадки чи раптові захворювання, факти порушення технологічного процесу, виявлені несправності обладнання, пристроїв, інструментів, засобів захисту та про інші небезпечні і шкідливі виробничі фактори, що загрожують життю і здоров'ю працівників.

6. РОЗДІЛ «ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ (ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДУ)»

6.1. Розділ „Вимоги безпеки після закінчення роботи (проведення заходу)” повинен містити:

6.1.1. Порядок безпечного вимикання, зупинення, розбирання, очищення і змащення обладнання, пристроїв, машин, механізмів та апаратури.

6.1.2. Порядок здавання робочого місця.

6.1.3. Порядок прибирання відходів виробництва.

6.1.4. Санітарні норми та правила особистої гігієни, яких має дотримуватись працівник після закінчення роботи.

6.1.5. Порядок повідомлення керівництву Університету про всі недоліки, виявлені в процесі роботи, проведення заходу.

7. РОЗДІЛ «ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ»

7.1. Розділ „Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях” повинен містити:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 9</i>

7.1.1. Відомості про ознаки можливих аварійних ситуацій, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо).

7.1.2. Відомості про засоби та дії, спрямовані на запобігання можливим аваріям.

7.1.3. Порядок дій, особисті обов'язки та правила поведінки працівника при виникненні аварії згідно з планом її ліквідації.

7.1.4. Порядок повідомлення керівництву Університету про аварії та ситуації, що можуть до них призвести.

7.1.5. Відомості про порядок застосування засобів протиаварійного захисту та сигналізації.

7.1.6. Порядок дій з надання домедичної допомоги потерпілим під час аварії.

8. ВИКЛАДЕННЯ ТЕКСТУ ІНСТРУКЦІЙ

8.1. При викладенні тексту Інструкції потрібно керуватися такими правилами:

8.1.1. Текст має бути стислим, зрозумілим, конкретним (без можливості різного тлумачення).

8.1.2. У тексті повинно бути посилання на чинні нормативно-правові акти.

8.1.3. Не допускається використання не властивих для нормативних актів слів, словосполучень і зворотів, характерних для розмовної мови, довільних скорочень слів, використання для позначення одного поняття різних термінів, а також іноземних слів чи термінів за наявності рівнозначних слів чи термінів в українській мові; допускається застосування лише загальноприйнятих скорочень та абревіатур, а також заміна застосованих в Інструкції словосполучень скороченням або абревіатурою за умови повного відтворення цього словосполучення при першому згадуванні в тексті із зазначенням у дужках відповідного скорочення чи абревіатури.

8.1.4. Потрібно уникати викладення вимог у формі заборони, а за необхідності - давати пояснення, чим викликано заборону; не потрібно застосовувати слова „категорично”, „особливо”,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 10</i>

„обов’язково”, „суворо” тощо, оскільки всі вимоги Інструкції є однаково обов’язковими.

8.1.5. Для наочності окремі вимоги можуть ілюструватись малюнками, схемами, кресленнями тощо.

8.1.6. Якщо безпека роботи обумовлена певними нормами (величини відстаней, напруги тощо), вони мають бути наведені в Інструкції.

9. РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ІНСТРУКЦІЙ

9.1. Загальне керівництво розробленням (переглядом) Інструкцій здійснюється ректором Університету.

9.2. Інструкції розробляються (переглядаються) керівниками структурних підрозділів, безпосередніми керівниками робіт та організаторами заходів.

9.3. Інструкції погоджуються: проректором, відповідальним за певний напрямок діяльності, службою охорони праці та юридичним відділом. За необхідності Інструкція може погоджуватись іншими службами, відділами, посадовими особами.

9.4. Інструкції затверджуються наказом ректора Університету.

9.5. Інструкції набирають чинності з дня їх затвердження.

9.6. Форми Інструкцій наведено в альбомі форм документів Університету.

9.7. Систематичний контроль за своєчасним розробленням нових і відповідністю діючих Інструкцій вимогам законодавства, їх періодичним переглядом та своєчасним внесенням змін і доповнень до них, надання відповідної методичної допомоги розробникам та організація забезпечення їх текстами нормативно-правових актів з охорони праці, стандартів та інших нормативно-технічних та організаційно-методичних документів з охорони праці здійснюється службою охорони праці Університету.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк.16 / 11</i>

10. РЕЄСТРАЦІЯ, ОБЛІК І ВИДАЧА ІНСТРУКЦІЙ

10.1. Інструкція, яка вводяться в дію (переглядається), реєструється службою охорони праці в журналі реєстрації інструкцій з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

10.2. Введена в дію Інструкція видається (тиражуються) у вигляді брошур (для безпосередньої видачі керівникам структурних підрозділів (служб) та працівникам.

10.3. Видача примірників Інструкції керівникам структурних підрозділів проводиться службою охорони праці з реєстрацією в журналі обліку видачі інструкцій з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

10.4. Примірники Інструкції видаються працівникам безпосередніми керівниками структурних підрозділів (керівниками робіт) під час проведення первинного інструктажу та розміщуються на їх робочих місцях.

10.5. У кожного керівника структурного підрозділу має бути у наявності комплект примірників Інструкцій, необхідних для працівників усіх професій і для всіх видів робіт підрозділу, а також перелік цих Інструкцій.

10.6. Повний комплект Інструкцій зберігається у паперовому вигляді або на електронних носіях, з урахуванням забезпечення простоти та зручності ознайомлення з ними.

11. ПЕРЕГЛЯД ІНСТРУКЦІЙ

11.1. Перегляд Інструкцій проводиться в строки, передбачені нормативно-правовими актами з охорони праці, на основі яких їх розроблено, але не рідше ніж один раз на 5 років, а для робіт з підвищеною небезпекою або там, де є потреба у професійному доборі, - не рідше ніж один раз на 3 роки.

11.2. Інструкції переглядаються до настання строків, зазначених у пункті 11.1. цього розділу, у разі:

- зміни законодавства України про працю та охорону праці;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			П-17.03- 07.06-01-2020
	Випуск 1	Зміна 0	Екземпляр № 1	Арк. 16 / 12

- набрання чинності новими або переглянутими нормативно-правовими актами з охорони праці;

- аварійної ситуації або нещасного випадку, що спричинили необхідність перегляду (зміни) Інструкції.

11.3. У разі зміни умов праці, впровадження нових технологій, нових видів устаткування, машин, механізмів, матеріалів, апаратури, пристроїв, інструментів Інструкція переглядається до впровадження зазначених змін.

Провідний спеціаліст з охорони праці

Орій ТАЛОВІР

ВІЗИ:

Проректор з науково-педагогічної роботи, юридичних та соціальних питань

Валерій НОНИК

22.09.2020

Начальник відділу моніторингу та забезпечення якості

Ігор СВІТЛИШИН

22.09.2020

Провідний юрисконсульт

Максим ОСТАПЧУК

22.09.2020

